

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง คุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๙ ด้าน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จากปัจจัยด้านตัวแปรทั้งหมด ๙ ด้าน คือ ๑) ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ ๒) ครูต้องอบรม สั่งสอนฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ๓) ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ๔) ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ๕) ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง ๖) ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ ๗) ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ๘) ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ ๙) ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาและผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารและครูผู้สอน

ตอนที่ ๒ ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ตอนที่ ๓ ผลการศึกษาข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู แต่ละด้านและรายชื่อโดยภาพรวม จำแนกตามเพศ หาค่าความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA

ตอนที่ ๔ การศึกษาข้อเสนอแนะคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครู

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ ๑ ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารและครูผู้สอน

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู : กรณีศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง ๓ โรงเรียน มีผลการวิเคราะห์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พบว่า ผู้บริหารและครูส่วนมากเป็นหญิง จำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็น ร้อยละ ๖๘.๘ และรองลงมา เป็นชาย จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒, ผู้บริหารและครูส่วนมากมีอายุระหว่าง ๒๕-๓๕ ปี จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔, รองลงมา มีอายุระหว่าง ๓๖-๔๐ ปี จำนวน ๒๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๔.๑, อายุระหว่าง ๑๖ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕.๐, อายุระหว่าง ๔๖ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖, น้อยสุดมีอายุระหว่าง ๔๕- ๔๕ ปี จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙, ผู้บริหารและครูส่วนมากมีวุฒิการศึกษา

ระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๙, และรองลงมาปริญญาโทจำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙ และอนุปริญญา จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒, ผู้บริหาร และครูส่วนมากมีตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหาร จำนวน ๑๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๒, และ ผู้บริหารและครูส่วนมากมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่าอยู่ระหว่าง ๑๐ ปี จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๘, รองลงมามากกว่า ๒๑ ปี จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙,

ตอนที่ ๒ ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยภาพรวม ทั้ง ๙ ด้าน อยู่ในระดับมาก พบว่า มี ๑ ข้อผู้บริหารและครูมีการอบรมสั่งสอน ฝึกฝนสร้างเสริมความรู้, อยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมา ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ครูรัก และเมตตาศิษย์ ครูไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญและครูไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างและข้อที่มีค่าระดับความเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ตามลำดับ

ผลการศึกษาข้อมูลความคิดเห็นผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ทั้ง ๙ ด้าน มีดังนี้

๑) ด้านครูต้องรักและเมตตาศิษย์ พบว่า ผู้บริหารครูควรสร้างความรู้สึที่ดีเป็นที่ไว้วางใจแก่ศิษย์ทุกคนได้ในทางสร้างสรรค์ตามสภาพปัญหาความต้องการและศักยภาพของศิษย์ทุกคนมาการแสดงผลงานของศิษย์ทุกคนทั้งในและนอกได้นำเสนอแนะแนวทางการพัฒนาของศิษย์แต่ละคนและทุกคนตามความถนัด ความสนใจและศักยภาพของศิษย์ ตามลำดับ

๒) ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ พบว่า ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศิษย์อย่างมุ่งมั่นและตั้งใจฝึกฝนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศิษย์อย่างเต็มศักยภาพเพื่อพัฒนาศิษย์ด้วยความบริสุทธิ์ใจและประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ตามลำดับ

๓) ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ พบว่า ครูไม่กระทำให้ศิษย์เกิดความท้อท้อกระเทือนต่อจิตใจ อารมณ์แก่ของศิษย์ ปฏิบัติตนให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดีอยู่เสมอ พุดจาสุภาพสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับศิษย์และสังคมและตระหนักว่าพฤติกรรมแสดงออกของครูมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของศิษย์อยู่เสมอ ตามลำดับ

๔) ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ พบว่า ครูละเว้นการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของศิษย์ ครูต้องพัฒนาการทาง สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคมของศิษย์ ครูไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกายสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ ตามลำดับ

๕) ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง พบว่า ครูไม่ดัดสินผลงานหรือผลการเรียนโดยมีสิ่งแลกเปลี่ยน ไม่บังคับหรือสร้างเงื่อนไขให้ศิษย์เพื่อหารายได้ด้วยอามิสสินจ้างหรือผลประโยชน์อันมิควรจากศิษย์ ต้องไม่ใช้ศิษย์เป็นเครื่องมือหาประโยชน์ให้กับตนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณีหรือความรู้สึกของสังคมตามลำดับ

๖) ครูย่อมพัฒนาตนทั้งในด้านวิชาชีพ พบว่า ครูมีความรอบรู้ ทันสมัย ทันเหตุการณ์สามารถนำมาวิเคราะห์กำหนดเป้าหมายพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ติดตามข่าวสารเหตุการณ์ด้านการเมืองเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษาอยู่เสมอแสดงออกทางกาย วาจา และใจ อย่างสง่างามเหมาะสมกับกาลเทศะใส่ใจการศึกษาค้นคว้าคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิชาชีพเสมอ ตามลำดับ

๗) ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู พบว่า ครูยกย่องชมเชยเพื่อนครูที่ประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับการสอน เป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพครูและสนับสนุนหรือเข้าร่วมหรือเป็นผู้นำในกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครู เข้าใจเกี่ยวกับวงการวิชาชีพครูและชี้แจงทำความเข้าใจให้ถูกต้อง ครูเชื่อมั่น ชื่นชม ภูมิใจในความเป็นครูและองค์กรวิชาชีพครูว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม ตามลำดับ

๘) ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ พบว่า ครูพึงช่วยเหลือให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ สิ่งของแก่เพื่อนครูตามโอกาสและความเหมาะสมเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนรวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ แนวทางวิธีการปฏิบัติตนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนชุมชน ช่วยเหลือให้ความร่วมมือแนะนำปรึกษาแก่เพื่อนครูตามโอกาสและความเหมาะสม ตามลำดับ

๙) ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ พบว่า ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการส่งเสริมเผยแพร่และร่วมกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมที่เหมาะสมใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นผู้นำในการวางแผนดำเนินการเพื่อนุรักษ์ ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ ผลการศึกษาข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครู ต่อคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ มีดังนี้

๑. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยภาพรวมทั้ง ๙ ด้าน เปรียบเทียบตามเพศ ที่ครูรักและเมตตาศิษย์ / ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ / ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ / ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ / ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง / ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ / ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู / ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ / ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๒. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยภาพรวมทั้ง ๙ ด้าน เปรียบเทียบตามตำแหน่งหน้าที่ ที่ครูรักและเมตตาศิษย์ / ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ / ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ / ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ / ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง / ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ / ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู / ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ / ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๓. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยภาพรวมทั้ง ๙ ด้าน เปรียบเทียบตามอายุ ที่ครูรักและเมตตาศิษย์ / ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ / ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ / ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ / ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง / ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ / ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู / ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ / ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๔. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยภาพรวมทั้ง ๙ ด้าน เปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษา ที่ครูรักและเมตตาศิษย์ / ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ / ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ / ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ / ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง / ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ / ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู / ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ / ครูพึงประพฤติ

ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.๐๕

๕. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะของครูตาม จรรยาบรรณวิชาชีพโดยภาพรวมทั้ง ๙ ด้าน เปรียบเทียบประสพการณ์ทำงานที่ครูรักและเมตตาศิษย์ / ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ / ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ / ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ / ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง / ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ / ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู / ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ / ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๖. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะของครูตาม จรรยาบรรณวิชาชีพ รายข้อ ด้านประสพการณ์ทำงาน ที่ครูรักและเมตตาศิษย์ ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ครูย่อมพัฒนาตนทั้งในด้านวิชาชีพและครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ สอดคล้องกับ เฉลียว บุรีภักดี และคณะ ศึกษาเรื่องลักษณะวิชาชีพของที่ดีของครู ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ดีต้องมีความรู้ มีการค้นคว้าหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้ให้ก่อประโยชน์อยู่เสมอ สอนดี สามารถใช้ภาษาไทยได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคนและสามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว สุขภาพดี รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสพติดทั้งปวง ไม่เสเพล และรู้จักรักษาอารมณ์ให้มั่นคง ประพฤติดี มีความซื่อสัตย์เที่ยงธรรม มีเมตตา ขยัน อดทน และมีน้ำใจเป็นประชาธิปไตย มีเหตุผล กล้าพูดกล้าทำ กล้าเผชิญกับความจริง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ตอนที่ ๔ ผลการศึกษาข้อเสนอแนะคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีดังนี้

๑. ครูทุกคนรักและเมตตาศิษย์และทางสถานศึกษาควรการจัดกิจกรรมรักและความเมตตาระหว่างศิษย์กับครูระหว่างเรียนชั้นเรียนและนอกชั้นการเรียน

๒. ครูมีการอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ ครูอยากให้นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีการจัดฝึกอบรมทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้บริหารและครู

๓. ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรถือว่าการแสดงกิริยามารยาทออกมาทั้งทางกาย วาจาและใจ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์เพื่อนำเป็นแบบอย่างต่อไป

๔. ครูกระทำตนเองที่มีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพตนเอง

๕. ครูไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างกับวิชาชีพครู จะทำสิ่งใดของคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

๖. ครูมีการพัฒนาตนทั้งในด้านวิชาชีพ ผู้บริหารและครูอยากให้นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจัดพัฒนาคุณภาพด้านวิชาชีพของครู

๗. ครูมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพเสมอ

๘. ครูมีการช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์เวลาเพื่อนครูมีความเดือดร้อนอยากให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันทั้งชุมชนทางสร้างสรรค์

๙. ครูควรมีการประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำด้านพัฒนาอย่างมีความสร้างสรรค์

๕.๒ การอภิปรายผล

ผลการศึกษา เรื่อง คุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง ๙ ด้าน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารและครู ตลอดจนปัจจัยทางการศึกษาด้านตัวแปรทั้งหมด ๙ ด้าน ผลการอภิปรายมีดังนี้

๕.๒.๑ ด้านข้อมูลพื้นฐาน

ผลการอภิปรายข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูตามคุณลักษณะของผู้บริหารและครู พบว่า ผู้บริหารและครูส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุผู้บริหารและครูมีอายุ ๒๕- ๓๕ ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและอนุปริญญา ด้านตำแหน่งหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนด้านประสบการณ์ทำงานผู้บริหารและครูผู้มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า ๑๐ ปี ในแต่ละสถานที่หรือโรงเรียนตามลำดับ

๕.๒.๒ คุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

ผลการอภิปรายคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีประเด็นนำมามีอภิปราย ทั้ง ๙ ด้าน ดังนี้

ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ คือ ครูต้องมีรักเมตตาต่อศิษย์ทุกคนเพื่อสร้างความรู้สึกที่ดีเป็นที่ไว้วางใจแก่ศิษย์ทุกคนได้ในทางสร้างสรรค์และศิษย์ทุกคนทั้งต่อหน้าและลับหลังศิษย์ควรแนวทางการพัฒนาของศิษย์แต่ละคนตามความถนัด ความสนใจตามศักยภาพ

ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ คือ ครูต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศิษย์อย่างมุ่งมั่นและตั้งใจอบรมสั่งสอนพัฒนาศิษย์อย่างเต็มศักยภาพเพื่อให้ศิษย์ได้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นเด็กดีต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ **สุพล วังสินธ์** ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาประมาณ ๔,๐๐๐ คน ถึงลักษณะของครูที่ชอบมากที่สุดและครูที่ชอบน้อยที่สุด พบว่า ครูที่ชอบมากกว่าที่สุด คือ ครูที่เต็มใจช่วยเหลือในเรื่องการเรียน ร่าเริง มีความสุข มีความเป็นมิตร เป็นกันเองกับนักเรียน สนใจและเข้าใจในตัวนักเรียน ส่วนครูที่นักเรียนชอบน้อยที่สุด คือ ครูที่ดุ ไม่ค่อยยิ้ม อารมณ์เสียว่าย ขี้บ่น จุกจิก ไม่สนใจช่วยเหลือในเรื่องการเรียนเลือกที่รักมักที่ชัง ลำเอียง ไม่ยุติธรรม ชอบบังคับ วางอำนาจ ไม่สนใจและไม่รู้จักนักเรียนของตนเอง

ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ คือ ครูต้องไม่กระทำให้ศิษย์เกิดความกระเทาะกระเทือนต่อจิตใจ อารมณ์แก่ของศิษย์ ต้องปฏิบัติตนให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพ ที่ดีอยู่เสมอ พุดจาสุภาพและสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับศิษย์และต้องตระหนักว่าพฤติกรรมและการแสดงออกของครูมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมตนเอง

ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ คือ ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีและต้องละเว้นการกระทำที่ก่ออันตรายต่อสุขภาพของศิษย์ และครูต้องมีการพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ จิตใจต่อศิษย์หรือเพื่อนครูและตนเองให้เกิดความเสื่อมเสียได้

ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง คือ ในการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมใด ๆ ครูต้องเต็มใจกระทำโดยมิได้หวังสิ่งอื่นใดแลกเปลี่ยนต้องไม่บังคับหรือสร้างเงื่อนไขให้ศิษย์เพื่อหารายได้ในทางที่เป็นอามิสสินจ้างหรือผลประโยชน์อันมิควร

จากศิษย์ให้กับตนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือความรู้สึกของสังคม

ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ คือ ครูต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถตนเองอยู่เสมอทั้งด้านประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับการสอนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพครูและสนับสนุนหรือเข้าร่วมหรือเป็นผู้นำในกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูเกี่ยวกับวงการวิชาชีพมีความเชื่อมั่นและภูมิใจในความเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับ จิระวัฒน์ ตันสกุล ได้วิจัยเรื่อง “การวิจัยและพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู คณะครู ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี” มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างมาตรฐานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จัดทำแผนกลยุทธ์และดำเนินการพัฒนาครูและโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดย คณะครู ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โรงเรียนวชิรธรรมโศภิต และโรงเรียนบ้านหนองคาง ผลการวิจัยได้มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน ๒๔ มาตรฐาน ประกอบด้วยมาตรฐานด้านปัจจัย ๑๔ มาตรฐาน เกี่ยวกับความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของครู ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร องค์กรสังคมและศักยภาพของสถานศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มาตรฐานด้านกระบวนการ ๘ มาตรฐาน เกี่ยวกับโครงสร้างและการบริหารงาน ระบบบริหารงานบุคคล ระบบบริหารจัดการสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา ระบบการเรียนการสอน ชุมชนสัมพันธ์ การประสานสัมพันธ์กับสถาบันผลิตครู และระบบประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานด้านผลผลิต ๒ มาตรฐาน เกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิตครูครุศาสตรบัณฑิต ๕ ปี และองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพครู

ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู คือ ครูควรรักและมีความศรัทธาในอาชีพของตนเอง ยกย่องชมเชยเพื่อนครูที่ประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับการสอนและสนับสนุนหรือเข้าร่วมหรือเป็นผู้นำในกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครู มีความเชื่อมั่น ภูมิใจในความเป็นครูและองค์กรวิชาชีพครูว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม

ครูพึงช่วยเหลือเพื่อนครูและชุมชนในทางสร้าง คือ ครูพึงช่วยเหลือเพื่อนครูตามโอกาสและความเหมาะสมเมื่อเพื่อนครูประสบด้านปัญหาต่าง ๆ ด้าน การสอนและคอยให้คำแนะนำเพื่อนครูในทางที่สร้างสรรค์ตามโอกาสและเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนรวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ แนวทางวิธีการปฏิบัติตน ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนชุมชนในโอกาสที่ชุมชนมีกิจกรรมในชุมชนเพื่อแสดงออกถึงการมีน้ำใจ

ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ คือ เป็นนำในการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำในการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ด้านคุณลักษณะที่ดีของครูด้านการผู้นำด้านจิตวิญญาณที่ให้ออกมาเป็นทางบวก และเข้าร่วมกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมที่เหมาะสมใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการวางแผนดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ต่อไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับ **สมาลี จุลโพธิ์** ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำนิเทศที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูผู้สอนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามในด้านความรู้ ด้านทักษะความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม และจริยธรรม ปรากฏดังนี้ ด้านความรู้ผู้นำนิเทศควรมีความรู้ความเข้าใจหลักการของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร หลักวิธีการสอน และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านทักษะความสามารถ สามารถให้คำแนะนำปรึกษามีมนุษยสัมพันธ์ พบว่าผู้นำนิเทศควรมีกิริยาจาณาเชื่อถือ ด้านการเป็นผู้นำมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานสูง ด้านบุคลิกภาพมีความขยันขันแข็งกระตือรือร้นในการทำงาน ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้นำนิเทศควรรักษาความลับของทางราชการและของผู้อื่น

๕.๒.๓ เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

ผลการอภิปรายความคิดเห็นผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยภาพรวมทั้ง ๙ ด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ครูรักและเมตตาศิษย์ มีการจัดอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญไม่แสวงหาประโยชน์อันมิชอบ มีการพัฒนาตนทั้งในด้านวิชาชีพ/ครูรักและศรัทธาในวิชาชีพครูคอยช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์และนำความรู้ไปใช้ให้ก่อประโยชน์อยู่เสมอ มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคนและสามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว สุขภาพดี มีความซื่อสัตย์เที่ยงธรรมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๕.๒.๔ แนวทางพัฒนาคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพ มีดังนี้

๑) ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ คือ มีกิจกรรมส่งเสริมความรักและความเมตตาระหว่างศิษย์กับครูระหว่างเรียนชั้นเรียนและนอกชั้นการเรียนมีแนวทางการพัฒนา

ศิษย์แต่ละคนและทุกคนตามความถนัด ความสนใจของศิษย์ทางสร้างสรรค์ตามสภาพ ปัญหาความต้องการและศักยภาพของศิษย์

๒. ครูต้องอบรม สั่งสอนฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ คือ จัดฝึกอบรม คุณธรรม จริยธรรมแก่ครูในระดับสถานศึกษาเพิ่มประสบการณ์และควมมีแนวทางส่งเสริมความรู้ทางวิชาการด้านการอบรม ฝึกฝน

๓. ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ คือ จัดโครงการ อบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ครูเพื่อครูนำไปปฏิบัติตนทั้งทางกาย วาจาและใจ ให้เป็น แบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์เพื่อนำเป็นแบบอย่างต่อไป

๔. ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ คือ ละเว้นการ กระทำที่ทำให้ศิษย์เกิดความกระทบกระเทือนต่อจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ของศิษย์ เช่น ไม่ นำปมด้อยของศิษย์มาล้อเลียนไม่ประจานศิษย์ ไม่พูดจาหรือกระทำการใด ๆ ที่เป็นการ ข้ำเติมปัญหาหรือข้อบกพร่องของศิษย์ เช่น ไม่ทำร้ายร่างกายศิษย์ ไม่ลงโทษศิษย์เกิน กวาระเบียบกำหนด ไม่ใช้ศิษย์ทำงานเกินกำลังความสามารถ และไม่ตัดสินคำตอบถูกผิด โดยยึดคำตอบของครู

๕. ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง คือไม่หาประโยชน์ จากศิษย์โดยมิชอบที่จะได้มาซึ่งผลตอบแทนเกินสิทธิที่พึงได้จากการปฏิบัติหน้าที่ในความ รับผิดชอบ เช่น ไม่หารายได้จากการนำสินค้ามาขายให้ศิษย์ ไม่ตัดสินผลงานหรือผลการ เรียน โดยมีสิ่งแลกเปลี่ยนไม่บังคับหรือสร้างเงื่อนไขให้ศิษย์มาเรียนพิเศษเพื่อหารายได้

๖. ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ คือ จัดโครงการฝึกพัฒนาการ วิชาชีพให้ครูมีจิตริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิชาชีพอยู่เสมอ เช่น ฟังการ บรรยายหรืออภิปรายทางวิชาการ มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย แนวทางพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ประกอบการเรียนการสอน

๗. ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู คือ ภูมิใจ รักและศรัทธาใน วิชาชีพครู เข้าเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพครู เช่น ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดขององค์กร ร่วมกิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้น

๘. ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ คือ ร่วมมือ และช่วยเหลือแก่เพื่อนครูตามโอกาสอย่างเหมาะสม รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางวิธีการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพงาน ทางวิชาการ เช่น การผลิตสื่อการเรียนการสอน

๙. ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ คือ มีการรวบรวมข้อมูลด้านวัฒนธรรมที่เหมาะสมใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เชิญบุคคลในท้องถิ่นเป็นวิทยากร นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนนำศิษย์ไปศึกษาในแหล่งวิทยาการชุมชน การวางแผน และดำเนินการเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเป็นเชิงนโยบาย

- ๑) มีนโยบายและมีงบประมาณส่งเสริมครูการวิจัยด้านวิชาชีพครูเฉพาะด้านให้ครูมีจรรยาบรรณมากกว่านี้
- ๒) มีการพัฒนาระดับบุคลากรครูให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูด้านต่าง ๆ ทุกองค์กรวิชาชีพให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น
- ๓) มีการระบบการประกันคุณภาพวิชาครูและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านต่าง ๆ
- ๔) มีแนวทางการส่งเสริมด้านวิชาชีพ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทำประชาพิจารณ์เพื่อให้ข้อมูลด้านการมีจรรยาบรรณในวิชาชีพครูหรือการสร้างแรงจูงใจ
- ๕) จัดกิจกรรมจัดอบรมส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมให้ครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ศึกษาด้านการส่งเสริมคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูเพื่อให้ได้ทราบข้อมูลเชิงลึกและมีประสิทธิผลมากขึ้น
- ๒) ศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณลักษณะของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูเพื่อเปรียบเทียบด้านคุณธรรม จริยธรรม เกี่ยวกับวิชาชีพครู
- ๓) ศึกษากระบวนการติดตามและประเมินผลด้านมีประสิทธิผลด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครู
- ๔) ศึกษาพฤติกรรมกรรมด้านศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมวิชาชีพครู